

Zofia Sawicka*

**SPRAWOZDANIE Z OGÓLNOPOLSKIEJ
KONFERENCJI „PRZEKSZTAŁCENIA SYSTEMÓW
POLITYCZNYCH I MEDIALNYCH”, RZESZÓW,
14 GRUDNIA 2021 ROKU**

Dnia 14 grudnia 2021 r. na Uniwersytecie Rzeszowskim odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa zatytułowana „Przekształcenia systemów politycznych i medialnych”, zorganizowana przez Instytut Nauk o Polityce UR. Tematyka konferencji została poświęcona dynamicznym zmianom systemów politycznych i medialnych w XX i XXI w. oraz ich wzajemnym zależnościom. Poruszana problematyka spotkała się z dużym zainteresowaniem badaczy z całej Polski.

Konferencję otworzyli: dziekan Kolegium Nauk Społecznych, przewodnicząca Komitetu Naukowego konferencji dr hab. Sabina Grabowska, prof. UR, oraz dyrektor Instytutu Nauk o Polityce dr hab. Krzysztof Żarna, prof. UR, którzy powitali przybyłych prelegentów i pozostałych uczestników konferencji, życząc wszystkim owocnych obrad i interesujących dyskusji.

Ze względu na liczne grono prelegentów oraz zróżnicowaną tematykę obrady konferencji podzielono na kilka paneli dyskusyjnych.

Pierwszy panel, prowadzony przez dr. hab. Przemysława Maja, prof. UR, rozpoczął się od wystąpienia prof. dr. hab. Bronisława Sitka (SWPS Uniwersytet Humanistyczno-społeczny), które zostało poświęcone przemłowi republiki i pryncypatu w antycznym Rzymie oraz jego współczesnym odniesieniom. Następnie prof. dr. hab. Magdalena Sitek z Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi w Józefowie w referacie zatytułowanym *Prawa człowieka pomiędzy ideologią a narracją polityczną* odniosła się do wydarzeń na granicy polsko-białoruskiej związanych z napływem znacznej liczby migrantów i postawiła pytanie o prawa człowieka, zwłaszcza migranta, w kontekście polityki wielkich

* Uniwersytet Rzeszowski, e-mail: zsawicka@ur.edu.pl, ORCID: 0000-0001-7679-5303.

mocarstw. Jej zdaniem od dłuższego już czasu daje się zauważyć proces ideologizacji praw człowieka poprzez profilowanie treści poszczególnych praw oraz ich różnicowanie pod względem doniosłości. Proces ten najczęściej powiązany jest z różnego rodzaju ideologiami.

Kolejny prelegent, dr hab. Przemysław Żukiewicz, prof. UW (Uniwersytet Wrocławski), wygłosił referat na temat dynamiki systemów partyjnych pomiędzy elekcjami parlamentarnymi. Przeprowadzona analiza wskazywała, że przepływy międzypartyjne parlamentarzystów, wygaszenia i zastąpienia mandatów parlamentarnych w trakcie kadencji, wreszcie rozłamy wewnętrzpartyjne i *ad hoc* zawiązywane nieformalne koalicje – wszystkie te zdarzenia mogą generować poważne konsekwencje, prowadząc niekiedy nawet do upadku rządu i legitymizując alternację władzy.

Kolejnym prelegentem pierwszego panelu był dr hab. Przemysław Maj, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski). W referacie o tytule *Wartości polityczne i zjawisko alternacji władzy* wyjaśniał powiązania między: wartościami lewicowymi, prawicowymi, centrowymi; koncepcją A. Masłowa, R. Ingleharta oraz mapą wartości Shaloma Schwarza i wynikami wyborów politycznych. Doktor Wojciech Trempała z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, kończąc pierwszy panel, wygłosił referat na temat wpływu filozofii alternatywy ekologicznej na systemy polityczne. Analizując różne odmiany tego nurtu, na podstawie analizy porównawczej wybranych koncepcji starał się znaleźć odpowiedź na pytanie o to, w jakim kierunku potencjalnie przekształcać się mogą systemy polityczne na świecie w warunkach przekroczenia punktów krytycznych kryzysu środowiskowego.

Drugi panel, prowadzony przez dr. hab. Wojciecha Furmana, prof. UR, rozpoczął referat dr Iwony Florek z Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi w Józefowie, która zauważyła, że zmieniające się, często drastycznie, uwarunkowania polityczne i społeczno-gospodarcze (takie jak wojny czy transformacja ustrojowa) zdarzające się w historii wpływają na bieg zdarzeń i mają swoje następstwa również natury prawnej. W związku z tym sukcesorzy i decydenci muszą odpowiedzieć na pytanie, jak „rozliczyć przeszłość” i jaką relację prawa do idei sprawiedliwości wybrać. Następnie głos zabrał dr hab. Łukasz Fyderek z Uniwersytetu Jagiellońskiego, który swój referat poświęcił transformacji państw arabskich po Arabskiej Wiośnie Ludów oraz wpływowi na tę transformację państw rentierskich, takich jak Katar, Arabia Saudyjska i Zjednoczone Emiraty Arabskie. Przedstawiona analiza, uwzględniająca specyfikę współzależności pomiędzy systemami politycznymi na Bliskim Wschodzie, zobrazowała wpływ ekonomii poli-

tycznej państwa rentierskiego na procesy polityczne zachodzące w jego otoczeniu.

Wystąpienie dr. Arkadiusza Lewandowskiego z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy dotyczyło z kolei zagadnienia subiektywnej deprywacji, traktowanej jako jedno z kluczowych zjawisk dla procesu dążenia i uzasadniania przez polityków chęci zmiany systemu politycznego oraz zjawiska populizmu w kontekście kryzysu demokracji liberalnej.

Panel zakończył dr hab. Tomasz Koziello, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski), który w swoim referacie przedstawił zasady ustrojowe polskiego obozu narodowego w XXI w. na przykładzie Ligi Polskich Rodzin i Ruchu Narodowego.

Po przerwie odbyły się obrady ostatniej sesji plenarnej, której przewodniczył dr hab. Tomasz Koziello, prof. UR. Jako pierwszy głos zabrał dr Maciej Turek z Uniwersytetu Jagiellońskiego. W referacie zatytułowanym *Ponadpartyjność w czasach polaryzacji: Powstanie i działalność specjalnej Komisji Izby reprezentantów USA ds. zbadania wydarzeń z 6 stycznia 2021* poddał pod dyskusję następujące zagadnienia: czy Kongres jest skłonny kontrolować egzekutywę czy też wyzbył się swojej konstytucyjnej funkcji i czy sprawowanie kontroli w czasach braku ponadpartyjności jest skuteczne i w ogóle możliwe?

Kolejny prelegent, dr hab. Wojciech Furman, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski) przedstawił wybrane spostrzeżenia dotyczące obecnego stanu dziennikarstwa oraz powody, które do takiego stanu doprowadziły. Profesor zauważył, że nowe zjawiska i tendencje w dziennikarstwie, jakie wynikają z upowszechnienia procesów komunikowania cyfrowego, powodują zmianę narzędzi i sposobów działania dziennikarzy, uwalniając ich przy tym od wielu prostych zadań, ale zarazem stawiając nowe wymogi.

Chińskiej polityce medialnej został poświęcony referat mgr. Adama Pawełczyka z Uniwersytetu Śląskiego. Celem analizy było znalezienie odpowiedzi na pytania, jakie tematy dominują w chińskim przekazie medialnym kierowanym za granicę, które państwa są najbardziej istotne z punktu widzenia chińskiej polityki zagranicznej oraz jak przedstawia się chiński punkt widzenia na najważniejsze światowe sprawy.

Ostatnie wystąpienia konferencyjne dotyczyły problematyki samorządowej. Dr Marcin Mamiński z Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi w Józefowie wskazał kierunki przekształceń polskiego samorządu terytorialnego w celu zwiększenia efektywności ochrony praw człowieka w samorządzie terytorialnym w ramach tzw. pozytywnych obowiązków państwa. Natomiast dr Dominik Szczepański z Uniwersytetu Rzeszowskiego, którego wystąpienie zakończyło konferencję, ukazał okoliczności związane z utworzeniem szerokiej platformy

wyborczej Inicjatywy Społecznej Wspólnota Samorządowa, która została powołana do życia w listopadzie 2001 r. jako wynik integracji szeroko rozumianych środowisk samorządowych.

Konferencja zakończyła się interesującą i owocną dyskusją na temat problematyki poruszanej w referatach przez prelegentów. Uczestnicy zgodnie uznali wydarzenie za niezwykle udane i wyrazili chęć dalszej współpracy oraz uczestnictwa w następnych organizowanych przez Instytut Nauk o Polityce UR wydarzeniach.